

Poština plačana v gotovini.

Cena 2.50 Dln.

DRAMA

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI 1934/35

Blodni ognji

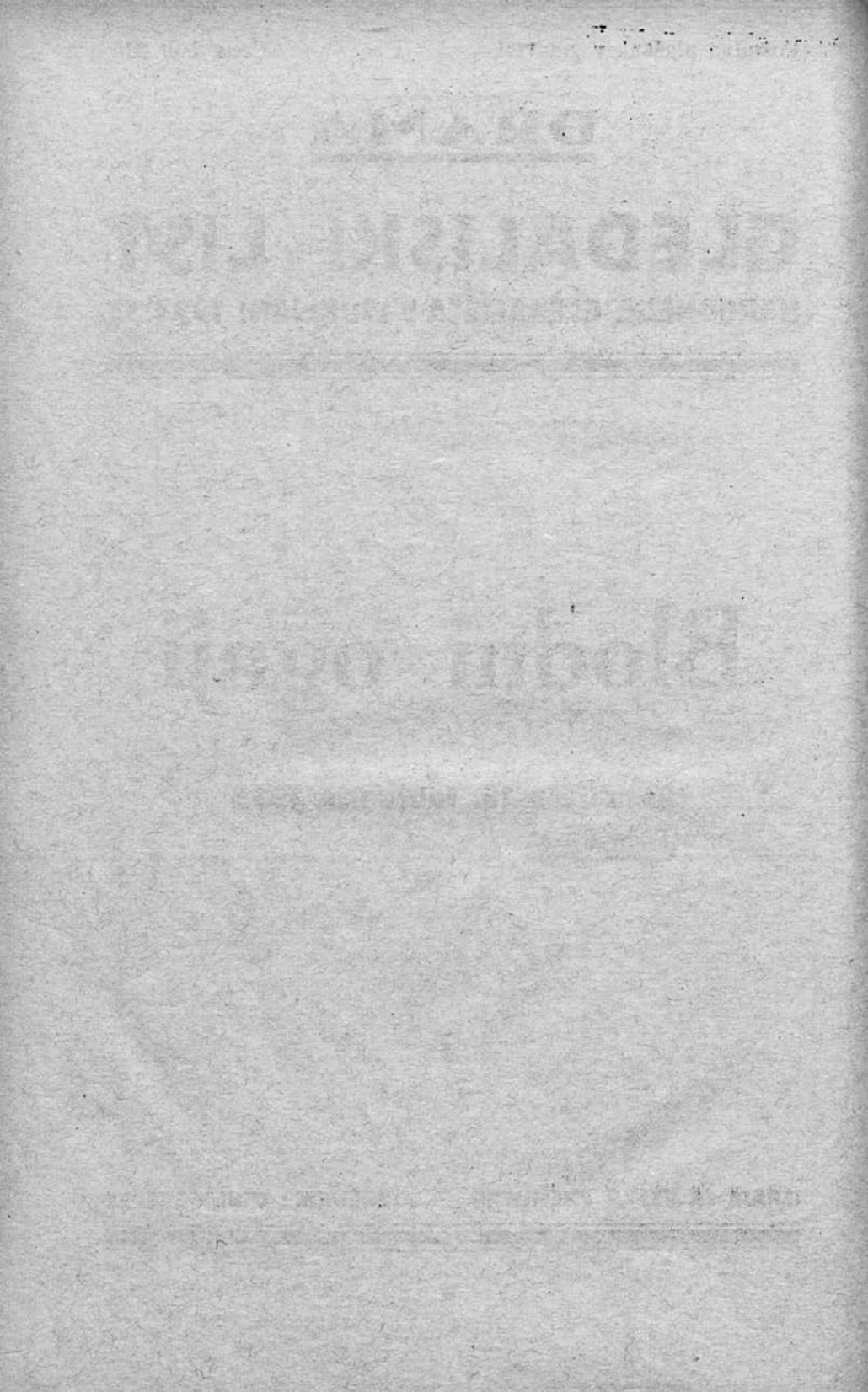
Premijera 16. februarja 1935

IZHAJA ZA VSAKO PREMIJERO

UREDNIK: CIRIL DEBEVEC

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Izhaja za vsako premijero

Premijera 16. februarja 1935

J. Vidmar:

Dr. Ivo Šorli: „Blodni ognji“

Med literarnimi delavci, ki so stali slovenski moderni kot njeni vrstniki nekako ob strani, zavzema vidno mesto dr. Ivo Šorli, avtor »Človeka in pol«. Tuj zanosnemu, v globino in duhovnost stremecemu prizadevanju Cankarja in Župančiča, je preprostejši Šorli ostajal pri vnanji resničnosti meščanskega življenja, ki jo je razgrinjal pred svojimi bralci z živahnim pripovedovanjem, z veselim rezoniranjem in z veliko ljubeznijo do vsakršnega kramljanja. Tak se kaže v svojih novelah, pa tudi v daljših povestih, kakor so poleg »Človeka in pol«, »Pot za razpotjem«, »Na solčnih višinah življenja«, »Romantiki življenja« »Štefan Zaplotnik«, »Disonance«. Nekako iz istih elementov je zgrajena tudi njegova zadnja drama »Blodni ognji«. Njen svet je takle:

Skromni meščanski milje v družini višjega sodnega svetnika. Oče — napol samotar, napol čudak, morda tudi poet ali vsaj fantast. Mati — nerazumljena 40letna žena, ki še ni izsanjala svojih sanj o »življenju«. Sin — tip nekoliko dekadentnega, v samem sebi rãzdvojenega sodobnega mladeniča. Hči — nekoliko bolj čvrsto življenjsko dekle zdravih instinktov. Nad vso rodbino mōra skoraj bednih gmotnih razmer in moment, ki sproži usodne dogodke — zapadla menica za skromno, toda vendarle nedosegljivo vsoto. V tem položaju, ki ga je kot upnik deloma sam ustvaril, se ženi in rodbini približa bogataš, ki za pretvezo snubi hčer, a ljubi ženo. Tudi njegova ljubezen je sorodna duhu meščanske sredine. Ljubi, a zavaja tudi z gmotnimi obljubami; išče v ljubezni usode, a je trezen in preračunljiv pri tem. In vendar se iz tega povprečnega, vsakdanjega življenjskega vozla razplete resna, očiščujoča drama, ki prinese v zatohlost tragično nevihto in z njo dih svežega, hladnega in čistega višinskega zraka.

Šorli je zaveden, prepričan, skoraj fanatičen naturalist. Priznava samo življenje, kakršno je »v resnici« in se poslužuje samo človeških moči, ki žive v vsakdanjosti. Hoté in vedé se ogiba vsemu vzvišenemu, vznesenemu, zgolj duhovnemu, in odklanja v svojem pisateljstvu sleherni patos, zlasti na odru. Tako tudi v tej drami, dokler njeno življenje samo ne zavre in ne vzkipi nad gladino preproste resničnosti. Dogodke pripravlja v mirno in lagodno kramljajočem

dialogu, spretno slika meščansko okolje in njegovo miselnost, kopiči neopazno neurne energije, dokler ne izbruhnejo, da pogube in rešijo.

»Blodni ognji« so resen poizkus resne meščanske drame. Šorlijevo pisateljstvo je v njih prišlo do izraza v svoji najdostojnejši obliki.

Milan Skrbinšek:

„Praznik cvetočih češenj“*

Zrtev družinske trojice Matsuo, Chiyo in Kotaro ni pravljiena.

Kakor češnjev cvet je vonj raztresenega japonskega duha, kakor meč japonski pa ostro zablisne, če se združi trdnó!
Toko.

Cešnjev cvet je eden bistvenih simbolov japonskega naroda. Japonci goje češnjo v veliki meri, a nikakor ne radi njenega obilnega sadu, temveč predvsem radi cvetja, ki je simbol in pobuda njihove vedrosti in nepriklenjenosti na življenje.

Cešnjev cvet nima sladkega vonja vrtnic, a tudi ne umerjenosti potonike. Radi njegove vedre podobe in radi brezskrbnosti, s katero razsipava svoje cvetne liste, kakor zre samuraj, japonski vitez, z mirnim srcem smrti v oči, je Japoncu prav posebno drag — saj je simbol njegovega preprostega in obenem odločnega pogleda na življenje. Veliki japonski pesnik Motori Norinaga pravi v svoji, vsakemu Japoncu znani odi: »Če bi me kdo vprašal, čemu je nrav Japonca podobna, bi mu pokazal cvet divje češnje, ki se koplje v jutranjem solncu.«

Kakor je veder češnjev cvet, takó je vedro življenje Japonca; a smrt njegova je lahka, kakor rahel ta cvet...

Ko gledamo dramo »Praznik cvetočih češenj«, nam je tako, kot da poslušamo pravljico, zakaj zdi se nam, da bi moral biti človek top za srčne bolesti in brez živcev, da bi bil zmožen takega stoičnega žrtvovanja, kakor ga kažejo Matsuo, Chiyo in Kotaro: oče, mati in njun otrok...

A ta drama ni niti pravljiena, niti ne kaže brezčutnih ljudi, temveč je verna slika japonskega človeka ter bi nas prepričevala tudi tedaj, če bi ne bila odeta v za nas takó pravljieno obleko eksotičnega okolja — če bi poznali nprav japonskega naroda; dušo, značaj in vzgojo japonskega človeka!

Zakaj ima ta družina moč se žrtvovati tako odločno, čeprav z bolestjo.

Že poldrugo tisočletje temelji vzgoja Japonca na takšnem etičnem nauku, ki ga usmerja na ono moralno pot in v ono dejanje in nedejanje proti enakemu, višjemu in Najvišjemu, ki izvira iz utrjenih srčnih lastnosti, ki so: ljubezen do bližnjega, sočuvstvovanje, usmiljenje, velikodušnost, poslušnost in — dolžnost! Moralna vzgoja japonskega človeka

* O. priliki 25. ponovitve.

se začenja tako v družini kakor tudi v šoli z naukom etike, ki izvira iz moralno filozofskega nauka Konfucija, ki je zavel koncem 3. stoletja p. Kr. preko Koreje na Japonsko in ki ga je pridigoval tudi njegov učencec Mencius. Dobrota srca, ki jo je postavil Konfucij na čelo vseh čednosti, usmiljenost in ljubezen do bližnjega, o kateri je Kristus toliko pridigoval, vse to je prav za prav eno in isto.

A odkod ta pogum, ki se ž njim ta družina žrtvuje? — »Samota je v resnici pogumen, ki mu je srce polno sočuvstvovanja!« tako govori med drugim nauk o ljubezni. Ta pogum japonskega človeka izvira iz vzgoje srca in volje; iz srca vzraste ljubezen, a iz volje moč; ta pogum je torej — pogum iz ljubezni!

Vendar sta še dve tehtni komponenti tega psihološkega stanja, ki nam kaže tega otroka, deklico Kotaro in njene starše za nas tako pravljično pogumne. Ena je čut dolžnosti, ki je v Japoncu silno razvit; saj uči vsa orientalska morala, tako kakor zapadni svet, predvsem etiko dolžnosti. Na Japonskem pa se pridruži temu nauku še vzgoja k strogi poslušnosti!

In kako je z drugo komponento?

Velika življenska dolžnost Japonca je, da časti svoje prednike, kakor jih časte ali so jih častili njegovi starši in da skrbi zato, da se bo to čaščenje njegovih prednikov, ki živijo še vedno na tem svetu (dasi nevidno in nadnaravno življenje) nadaljevalo tudi po njegovi selitvi v nadnaravno življenje. Zato je njegova dolžnost, da rodi otroke. Ta kult prednikov se imenuje skinto in po naših pojmih ni religija; je pa Japoncu močnejši etični imperatif kakor budizem.

Koliko moči morata zbrati v sebi Matsuo in Chiyo, kako močan mora biti njun čut dolžnosti do Mikada, ko žrtvujeta otroka, če pomislimo, da je ljubezen (priklenjenost) staršev do otrok radi te dolžnosti čaščenja prednikov še toliko silnejša kot pri nas!

Prav tako moramo občudovati duševno moč otroka, ki gre mirno v smrt, da se žrtvuje. Ali starša sta mu naložila to kot dolžnost. Kotaro je otrok japonskih staršev in kot takšen vzgojen v veliki spoštljivosti do očeta in matere. »3000 prestopkov se kaznuje s petimi različnimi kaznimi, a noben zločin ni večji od otroške nespoštljivosti do staršev!« pravi japonski etični nauk. Čim večja pa je spoštljivost do človeka, ki zahteva od tebe kakšno žrtev, tem več imaš moči svojo nalogo izvršiti, pa naj bo zate še tako kruta.

Čut dolžnosti do mikadovega sina, božjega sinu, čut čisto človeškega sočuvstvovanja z njim in čut dolžnosti, spoštljivosti in ubogljivosti do staršev so torej glavne komponente psihološkega kompleksa, ki nas prepričuje, da je takšna velika žrtev otroka na Japonskem možna.

Ali ta žrtev je zelo težka, zakaj čut hvaležnosti do staršev je v japonskem otroku zelo razvit. Japonski etični nauk pravi:

»Celo ptice, tako vran kakor golob, poznajo hvaležnost in čuvstvo pietete. Če bi človek tega čuvstva ne imel, bi bile celo ptice, to je živali, vrednejša bitja!«

Zato se loči japonski otrok zelo težko od staršev, ki bi jim bil rad v pomoč in uteho prav do njihove smrti. Če pa življenske prilike tako nanesejo, da se mora ločiti od njih, posebno če jih radi tega ne bo mogel več z vso skrbjo negovati, vzklika otrok v bridkih solzah: »Odpustite mi, da vas zapuščam. Zelo mi je hudo, ljubi oče in ljuba mati, da vaju puščam samá prav zdaj, ko sta se postarala. O, pogrešala me bosta prav posebno v svoji starosti, kajti šele zdaj bi vama mogel vse vračati, kar sta storila zame. A nebo ukazuje, zato moram odtod!«

»Nebo ukazuje!« — tako čuti tudi Kotaro; zato gre rade volje, čeprav z bolestjo, v smrt, ki pa je Japoncu le drugo življenje na istem svetu, čeprav nevidno, nadnaravno!...

„Beneški trgovec“ spet na ljubljanskem odru

Sredi marca bo praznoval naš režiser in igralec gosp. Milan Skrbinšek petindvajsetletnico svojega bogatega in plodovitega gledališkega udejstvovanja. Za to svečano priliko si je izbral slavljenec vlogo žida Shylocka v Shakespearejevem »Beneškem trgovcu«. Tako bo prišlo to svetovnoznano delo po daljšem presledku v novi zasedbi, inscenaciji in režiji ponovno na oder ljubljanske drame. Komedijska se odlikuje predvsem po naravnost kipečem bogastvu dejanja, po resnični duševni globini, po pestrem, slikovitem okolju, po čudovito jasnih, pomembnih in zanimivih značajih, po pesniško nenadkriljivi lepoti jezika in neizčrpnem zakladu duhovitosti in večnoveljavnih resnic.

Mogoča vloga žida Shylocka (osrednje postave komedije in nasprotnega tečaja jasne in vedre Porcije), skopuha, oderuha, neizprosnega sovražnika kristjanov in lahkoživecev, pa tudi krutega mlačevalca in brezobzirnega branilca svojih pravic in svojega rodu v vseh svojih majhnih in velikih strasteh, naskokih in zlomih zahteva igralca najmočnejših vsebinskih in tehničnih kvalitet in prepričani smo, da je ravno Milan Skrbinšek po vseh dosedanjih dokazih svoje darovitosti najbolj poklican, da nam to tragično podobo v vsej njeni resnobi in umetniški tehtnosti predstavi in oživi.

S Skrbinškovim delom je tesno spojeno 25 let slovenskega gledališkega dela sploh in tako mora biti ta proslava praznovanje vsega našega gledališkega življa, našega dramskega ensembela in našega občinstva. Zato je dolžnost vseh nas sodelujočih in vse naše javnosti, da s poštenim sodelovanjem in odzivom dokažemo, da znamo dejansko ceniti zasluge tega našega dragocenega igralca in režiserja.

Lastnik in izdajatelj: Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani. Predstavnik: Oton Župančič. Urednik: Ciril Debevec. Za upravo: Karel Mahkota. Tiskarna Makso Hrovatin. Vsi v Ljubljani.

KOLINSKA
CIKORIJA

je naš

pravi

d o m a č i
i z d e l e k

Priporoča se Vam

» **SLAVIJA** «

Jugoslovanska zavarovalna banka d. d. v Ljubljani

za zavarovanje

proti oškodovanju vsled požara, eksplozije, kraje, toče, nesreč itd.
na zgradbah, opremi, tvornicah, avtomobilih kot tudi na lastnem
telesu in življenju

Podružnice: Beograd, Sarajevo, Zagreb, Osijek, Novi Sad, Spl i

Glavni sedež: Ljubljana, Gosposka ulica 12

Telefon štev. 2176 in 2276

Blodni ognji

Igra v treh dejanjih napisal dr. Ivo Šorli.

Režiser: M. Skrbinšek.

Anton Brezovnik, sodni nadnik	Jerman
Melanija, njegova žena	Medvedova
Dušan, njegov sin	Kralj
Vida, njegova hči	Šaričeva
Ivan Brezovnik } njegova hči	Potokar
Jakob Brezovnik }	Bratina
Stojan Dolar, Vidin zaročenec	Gregorin
Kastelic, veletrgovec	Levar

Blagajna se odpre ob pol 20.

Parter: Sedeži I. vrste	Din 28-
„ II. - III. vrste	„ 26-
„ IV. - VI. „	„ 24-
„ VII. - IX. „	„ 22-
„ X. - XI. „	„ 20-
„ XII. - XIII. „	„ 18-

Lože v parterju (sobe) Din 100-
„ v I. redu (sobe) „ 100-
„ balkoniki (sobe) „ 70-
Dodatni ložni sedenja v parterju „ 20-
„ v I. redu „ 20-
„ balkoniki „ 15-

Načetak ob 20.

Balkon: Sedeži I. vrste	Din 20-
„ II. „	„ 16-
Galerija: „ I. „	„ 14-
„ II. „	„ 12-
„ III. „	„ 10-
Galerijsko stojšče	2 50
Dijaško stojšče	5-

VSTOPNICE se dobivajo v predprodaji pri gledališki blagajni od 10. do pol 1. in od 3. do 5. ure. Predpisana taksa za ponovno vstop je vračunana v cenah.

D

„V. BIZJAK“

dvorni dobavitelj

keksi in biskviti

SO

prvovrstni!